

Daňové a právní zprávy

květen 2025

The better the question.
The better the answer.
The better the world works.

Shape the future
with confidence

Obsah

Úvodník

03

Co by nás v daňovém světě mohlo čekat
v dohledné budoucnosti

Pilíř 2

05

Možné ústupky a změny ve prospěch USA

Právo

06

Novinky z oblasti ochrany spotřebitele
při uzavírání smluv online

DPH

09

DPH v digitálním věku – co je nového?

Judikátové okénko

Revoluce v pojetí skutečného vlastníka
příjmu?

11

Soudní dvůr EU ohledně limitů osvobození dle
EU směrnice o společném systému zdanění
mateřských a dceřiných společností

14

Úvodník

Ondřej Janeček

ondrej.janecek@cz.ey.com

+420 731 627 019

Co by nás v daňovém světě mohlo čekat v dohledné budoucnosti

Po půl roce od mého posledního příspěvku (blíže [ZDE](#)) mi prosím dovolte další, na tomto místě mé již poslední osobní zamyšlení. Tentokrát však neobráťím pohled do minulosti, ale naopak si dovolím zaspekulovat, co by nás v daňovém světě mohlo čekat v dohledné budoucnosti.

Možných scénářů je samozřejmě spousta - od těch neoptimističtějších růžových zahrad pro všechny lidi světa až po představitelnější světy Hunger Games, Matrixů a 1984. O tom, kam se svět vydá, nakonec může (navzdory koncentraci bohatství a moci) rozhodnout pouhé mávnutí motýlích křídel, a proto bych raději zůstal při zemi a soustředil se na trendy v oblasti daní a daňového poradenství.

Zaujaly mě tři dvojice navzájem rozporuplných trendů - trendů rozporuplných někdy celkem zjevně, někdy méně.

Prvním trendem je odklon od zvyšování daní - politici zjistili, že tisknout peníze je jednodušší než zvyšovat daně, a ženou rozpočtové schodky do nevídaných výšin: inflace požere úspory obyvatel a snižuje dluhy států, ale obyvatelstvo to tak nějak bolí méně, než kdyby se jim zvyšovala sazba daně na výplatní pásce.

Zaspekuluji si, že toto nebude dlouhodobě udržitelné, jednoho dne věřitelé budou chtít dluhy splatit a kromě rozprodeje zbytků veřejného majetku bude potřeba přikročit i ke zvýšení daní.

Tady může nastat dilema - zvyšovat daně přímé, či nepřímé? Politici mají myslím jasno - vždy je bolestivější zvýšit daň přímou, která je vidět na páse nebo v příznání, než zvýšit (nebo ještě lépe zavést novou) daň nepřímou. Dočkat se tak můžeme celé řady inovací od vyšších daní z elektřiny (80 mld. na dani z pohonných hmot bude potřeba nahradit) až po daně z cukru, tuku, plastu apod.

Tím dalším zjevným rozparem je globalizace ekonomiky a světa na straně jedné, kde stále větší část světové ekonomiky vlastní největší nadnárodní korporace a finanční instituce, a naproti tomu deglobalizace, kde zejména po amerických volbách dochází k vytváření obchodních bariér mezi jednotlivými zeměmi, kontinenty a hospodářskými bloky.

Průmětem globalizace do daňové oblasti bylo nadnárodní daňové plánování směřující k minimalizaci daňové zátěže podniků (kde středobodem byly úroky, licenční poplatky a převodní ceny). Reakcí států na tento trend byla 15bodová mezistátní iniciativa pod vlajkou OECD známá pod zkratkou „BEPS“ a jejími konkrétními projevy, které budou

podle mého názoru nadále určovat podobu výrazné části daňového světa, iniciativy jako Pilíř 2 (minimální efektivní daňová sazba), ATAD, CbCR, MDR, MLI, MAP a další spousty nesrozumitelných, i když mezinárodně uznávaných zkratk, jejichž společným jmenovatelem je společný postup potírání mezinárodního daňového plánování.

Proti trendu mezinárodní spolupráce nastupuje starý dobrý protekcionismus, zvyšování cel a nepřímých daní - od standardních, kde stačí navýšit sazby, až po inovativní nástroje typu uhlíková cla chránící před ekologickým dumpingem (EU se tedy zatím moc nechrání - chci věřit, že nečeká, až se evropský průmysl položí úplně a nebude již co chránit) nebo digitální daně na dovoz softwaru a obsahu. Od vyspělých zemí můžeme vidět a nadále očekávat i podporu domácí výroby - začali s tím masivně Číňané, v USA se přidali a výsledky už jsou vidět - výroba se stěhuje - do Číny, do USA, z Evropy, nebo alespoň z ČR. Sousední země se snaží reagovat, upravují režimy pobídek, ČR jen pasivně kouká, jak Pilíř 2 a minimální daň zatočí i s těmi, co již pobídky v minulosti získali.

Třetím rozporem, na který bych chtěl upozornit, je umělá inteligence a green deal. Jak se mohou tyto dva na první pohled pozitivní trendy navzájem vylučovat?

AI je nepochybně něco, co (stejně jako spoustu dalších oborů) daňovou praxi změní velmi výrazně. Řadu procesů dokážeme automatizovat, výzkumy a rešerše dokáže AI udělat s troškou (vý)cviku lépe než řada začínajících i mírně pokročilých daňových odborníků. Slabé stránky? Občas si vymýšlí - nejen závěry, ale i zdroje. Občas udělá nesprávný závěr, i když vypadá krásně zdůvodněný a věrohodný. Určitě se bude zlepšovat a o to obtížnější bude rozlišit, který závěr je a který není validní.

Mě trápí dvě věci - už nyní se díky navigacím a překladačům snižuje schopnost číst mapy a mluvit cizími jazyky. AI musí nutně vést ke schopnosti myslet, analyzovat a syntetizovat - bude mít za pár let kdo kontrolovat AI, jestli to má dobře? Jak se vycvičí daňový (a jakýkoliv jiný) expert, který bude v začátcích praxe na AI spoléhat? Budou pak daně jen souboj AI daňové správy a AI poplatníka? (To ani nechci myslet na obory jako jaderná energetika nebo vojenství).

A teď ten rozpor s naším zeleným údělem - víte, kolik energie spotřebuje AI na odpověď na středně složitý dotaz? Např. na energii spotřebovanou na rešerše při psaní tohoto článku by ujel průměrný automobil takřka půl kilometru. Dnes je to ještě neznatelné, ale až se využívání AI rozjede, může nám AI ošklivě poznamenat uhlíkovou karmu. Zase ale třeba přispěje k zaplnění schodku státního rozpočtu.

Tady může nastat dilema - zvyšovat daně přímé, či nepřímé? Politici mají myslím jasno - vždy je bolestivější zvýšit daň přímou, která je vidět na pásce nebo v přiznání, než zvýšit (nebo ještě lépe zavést novou) daň nepřímou. Dočkat se tak můžeme celé řady inovací od vyšších daní z elektřiny (80 mld. na dani z pohonných hmot bude potřeba nahradit) až po daně z cukru, tuku, plastu apod.

Pilíř 2

Karel Hronek

karel.hronek@cz.ey.com

+420 731 627 065

Dominik Živný

dominik.zivny@cz.ey.com

+420 705 620 188

Možné ústupky a změny ve prospěch USA

Polské předsednictví Rady EU údajně představilo několik návrhů, jak zmírnit aktuální negativní postoj USA vůči pravidlům Pilíře 2.

Prvním návrhem má být změna v rozsahu kvalifikovaných daňových zvýhodnění, která by po úpravě měla zahrnovat i americké pobídky. Jejich úprava by potenciálně mohla být obecnějšího charakteru a cílit na změnu pravidel pro kvalifikaci ze stávajícího principu vratitelnosti na princip ekonomické podstaty. Ten by eventuálně mohl umožnit kvalifikovat i pobídky a odpočty poskytované členskými státy EU.

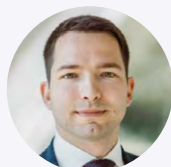
Druhou variantou je omezení mechanismu pravidla pro nedostatečně zdaněný zisk (UTPR). Mohla by být např. prodloužena aplikace UTPR bezpečného přístavu pro skupiny, jejichž nejvyšší mateřská společnost sídlí v jurisdikci se statutární sazbou korporátní daně alespoň 20 %. Alternativou by pak mohlo být úplné zrušení UTPR mechanismu, na němž nicméně pravidla Pilíře 2 z velké části stojí.

Do třetice polské předsednictví údajně navrhuje považovat specifické americké zdanění, tzv. GILTI, za ekvivalent pravidla pro zahrnutí zisku (IIR). Konceptně GILTI představuje jakýsi mezistupeň mezi CFC pravidly a IIR. Neaplikuje ovšem jurisdikční přístup, který je v tuto chvíli pro Pilíř 2 zásadní.

Bude jistě zajímavé dále sledovat vývoj stanoviska USA vůči Pilíři 2 a případně i související změny stávajících pravidel, které by mohly možné ústupky vůči USA doprovázet.

Pro více informací ohledně Pilíře 2 neváhejte kontaktovat autory článku nebo tým EY, se kterým spolupracujete.

Bude jistě zajímavé dále sledovat vývoj stanoviska USA vůči Pilíři 2 a případně i související změny stávajících pravidel, které by mohly možné ústupky vůči USA doprovázet.

Vladimír Petráček
vladimir.petracek@cz.eylaw.com
+420 704 865 121

Kristýna Ročeň Dudková
kristyna.rocen.dudkova@cz.ey.com
+420 735 729 240

Matěj Plšek
matej.plsek@cz.eylaw.com
+420 731 627 189

Novinky z oblasti ochrany spotřebitele při uzavírání smluv online

Počátkem minulého měsíce zahájil český zákonodárce legislativní proces transpozice tzv. DMFS směrnice (směrnice o smlouvách o finančních službách uzavřených na dálku). Změny v českém právním řádu se dotknou zejména občanského zákoníku a oblasti ochrany spotřebitele.

Ministerstvo financí ČR na začátku dubna tohoto roku poslalo do připomínkového řízení návrh zákona, kterým se do českého právního řádu provádí nová opatření a povinnosti ze směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2673 ze dne 22. listopadu 2023, kterou se mění směrnice 2011/83/EU, pokud jde o smlouvy o finančních službách uzavřené na dálku, a zrušuje směrnice 2002/65/ES („DMFS směrnice“).

Změny dle DMFS směrnice se týkají zejména:

- ▶ zavedení tlačítka odstoupení od smlouvy,
- ▶ nové povinnosti připomenutí možnosti odstoupení od smlouvy spotřebiteli,
- ▶ vrstvení předsměrných informací (možnost „rozkliknout“, „zabalit“ určité, méně významné informace),
- ▶ obrácení důkazního břemene ohledně sdělení klíčových předsměrných informací a
- ▶ zákazu tzv. dark patterns.

Největší počet změn v občanském zákoníku („OZ“) doznala pasáž týkající se finančních služeb (tj. § 1841 až § 1851 OZ). Významných úprav se ale dočkala i některá obecná ustanovení týkající se uzavírání smluv distančním způsobem (§ 1820 až § 1840 OZ).

První dvě níže uvedené změny se týkají všech smluv uzavřených se spotřebiteli distančním způsobem prostřednictvím online rozhraní.

Tlačítko „ODSTOUPIT OD SMLOUVY“

Za zmínku stojí především zavedení povinnosti v online rozhraní podnikatele umístit tlačítko (nebo obdobný ovládací prvek), kterým může spotřebitel snadno využít svého práva odstoupit od smlouvy. Toto tlačítko musí být dostupné nepřetržitě po celou dobu lhůty pro odstoupení od smlouvy.

Tlačítko by mělo být opatřeno textem „(zde) odstoupit od smlouvy“ nebo odpovídající jednoznačnou formulací („odstup zde“, „odstoupení od smlouvy“ apod.), která spotřebiteli umožní

jednoznačně rozpoznat, že využitím prvku může využít práva odstoupit od smlouvy.

Aktivace tlačítka by měla spočívat ve dvou krocích. Po stisknutí výše zmíněného tlačítka bude spotřebitel vyzván k vyplnění prohlášení o odstoupení od smlouvy. Zde uvede (či potvrdí předvyplněné) identifikační údaje, číslo (či jinou identifikaci) smlouvy, od níž odstupuje, a adresu (např. e-mailovou), kam mu bude doručeno potvrzení o odstoupení od smlouvy. Celý proces je završen druhým potvrzením jeho volby, aby nedošlo k neúmyslnému odstoupení od smlouvy. Potvrzení by mělo být označeno „potvrdit odstoupení od smlouvy“ či obdobným jednoznačným textem.

Cílem této úpravy je sjednotit podmínky, za jakých se smlouva uzavírá (v praxi často stačí „kliknout“ na několik kontrastně podbarvených, zřetelných tlačítek), s podmínkami, za jakých lze od smlouvy odstoupit. Pro uplatnění práva odstoupit od smlouvy by tak neměly být kladeny nepřiměřené překážky (např. stažení aplikace, pokud přes ni již nebyla uzavřena smlouva, od níž je odstupováno).

Informační povinnost před uzavřením smlouvy

Nově mají všichni podnikatelé při uzavírání spotřebitelských smluv prostřednictvím online prostředků povinnost upozornit ve sdělení předmluvních informací na možnost odstoupit od smlouvy prostřednictvím tlačítka či jiného ovládacího prvku.

Následující změny se vztahují pouze na uzavírání spotřebitelských smluv o finanční službě.

Úprava katalogu informací sdělovaných před uzavřením smlouvy o finančních službách

Seznam informací sdělovaných před uzavřením smlouvy o finančních službách doznal spíše formálních změn. Nově přibyla např. povinnost uvést kontaktní údaje podnikatele, kam může spotřebitel zaslat stížnost, důsledky plynoucí z prodlení spotřebitele s peněžitým plněním (tj. zejména vysvětlení úroků z prodlení a dalších spojených poplatků) či zmínka o veřejném rejstříku, ve kterém je podnikatel zapsán, a uvedení informací o příslušném orgánu dohledu.

Připomínka možnosti odstoupení od smlouvy o finančních službách

Pokud spotřebitel neměl možnost seznámit se s předmluvními informacemi dříve, než jeden den

před uzavřením smlouvy o finančních službách, má nově podnikatel povinnost ve lhůtě 1 až 7 dní po uzavření smlouvy spotřebitele v textové podobě upozornit na možnost od smlouvy odstoupit.

Vrstvení sdělovaných údajů

Novinkou spíše technologického rázu je výslovná možnost vybraná sdělení před uzavřením smlouvy o finanční službě tzv. vrstvit. Tato možnost se uplatní jen při sdělování předmluvních informací elektronickými prostředky. Prakticky znamená, že podnikatel může část údajů „skrýt“ např. pod nadpisy či kategorie a spotřebitel se k těmto údajům dostane až jejich „rozkliknutím“.

Smyslem tohoto pravidla je adaptace povinnosti sdělování předmluvních informací na technická omezení některých zařízení (zpravidla velikost displejů mobilních telefonů) při současném dodržení povinnosti sdělit všechny takové informace.

Zákon rozděluje předmluvní informace do dvou kategorií. Vymezuje jednak „klíčové“ informace, které musí být vždy dostupné v první vrstvě (tj. nemohou být dostupné např. až po „rozkliknutí“), a zbytkovou skupinu informací (ty mohou být, pro vyšší přehlednost a orientaci spotřebitele, v dalších vrstvách, např. „rozklíkávacích“ seznámech).

V první vrstvě informací musí být vždy uvedeny alespoň: totožnost a hlavní předmět podnikání podnikatele, hlavní vlastnosti finanční služby, celková cena vč. všech daní a poplatků (nebo alespoň způsob určení konečné ceny, není-li možné ji v době uzavírání smlouvy určit) nebo poučení o možnosti (či nemožnosti) odstoupení od smlouvy.

Změny u telefonních hovorů

Právní úprava telefonické komunikace se dočkala převážně upřesňujících změn. Nově je jednoznačně stanoveno, že pokud podnikatel hovory nahrává, nebo pokud mohou být tyto hovory nahrávány (třeba v situaci, kdy jsou nahrávány jen namátkově), musí o tom být spotřebitel informován.

Dále je se souhlasem spotřebitele umožněno, aby mu v průběhu hovoru byly sděleny jen omezené předmluvní informace (jejichž rozsah je totožný s „klíčovými informacemi“ uvedenými v předchozích odstavcích týkajících se vrstvení údajů). Klíčové informace v plném rozsahu musí být v textové podobě sděleny spotřebiteli po uzavření smlouvy.

Obrácení důkazního břemene

Změnou s poměrně velkým praktickým dopadem je zavedení tzv. obráceného důkazního břemene ve vztahu ke sdělování a vysvětlování povinných údajů a informací. Pokud vyvstanou pochyby o tom, zda podnikatel spotřebiteli řádně sdělil a vysvětlil před smluvní informace v zákonem požadovaném rozsahu, je právě na podnikateli, aby toto prokázal.

Ochrana spotřebitelů před klamavými a manipulativními praktikami při uzavírání smlouvy

V oblasti sjednávání finančních služeb na dálku prostřednictvím online rozhraní přibyl nový institut, zákaz tzv. dark patterns. Jedná se o klamavé a manipulativní praktiky, jejichž cílem je spotřebitele nasměrovat či přimět k volbě či krokům, které pro něj mohou být nevýhodné.

Dark patterns mohou mít mnoho různých podob, např. falešné časové odpočty do skončení akce, barevné značení nevýhodných voleb, předem zaškrtnutá políčka, obtížně splnitelné podmínky pro obdržení hojně inzerovaných bonusů, falešné recenze, zavádějící srovnání s konkurencí apod.

Podnikatelé působící v oblasti finančních služeb by měli do nabytí účinnosti těchto změn zajistit, že jejich webové stránky a aplikace nevyužívají žádný ze zakázaných prvků, aby se vyhnuli případné sankci ze strany dozorových orgánů.

Přestupky při porušení nových povinností

Společně s přijetím výše uvedených ochranných opatření a nástrojů dochází k rozšíření katalogu přestupků podle zákona o ochraně spotřebitele.

Za většinu v tomto článku diskutovaných opatření lze uložit pokutu až 5.000.000 Kč.

Dozor nad dodržováním povinností implementovat tlačítko pro odstoupení provádí několik orgánů, např. Česká obchodní inspekce, Česká národní banka, Energetický regulační úřad, Český telekomunikační úřad nebo živnostenské úřady.

Dozor nad dodržováním ostatních diskutovaných povinností (tj. opatření týkající se jen finančních služeb) spadá do působnosti České národní banky.

V případě dotazů se prosím obraťte na autory článku nebo na další členy advokátní kanceláře EY Law či týmu EY, se kterými spolupracujete.

Společně s přijetím výše uvedených ochranných opatření a nástrojů dochází k rozšíření katalogu přestupků podle zákona o ochraně spotřebitele. Za většinu v tomto článku diskutovaných opatření lze uložit pokutu až 5.000.000 Kč.

Ivana Krylová

ivana.krylova@cz.ey.com

+420 731 627 005

DPH v digitálním věku – co je nového?

V souvislosti s rostoucí digitalizací a nárůstem objemu e-commerce transakcí vstoupil 15. dubna 2025 v platnost balíček legislativních opatření DPH v digitálním věku (VAT in Digital Age – ViDA).

Implementace jednotlivých opatření bude rozložena do etap v nadcházející dekádě. Opatření pokrývají tři klíčové oblasti: povinnou elektronickou fakturaci u vybraných transakcí a s tím související vykazování v (téměř) reálném čase, speciální režim zdanění u vybraných plnění poskytovaných skrze elektronická rozhraní a rozšíření zvláštního režimu jednoho správního místa společně s rozšířením mechanismu přenesení daňové povinnosti. Blíže jsme se tématu věnovali např. [zde](#).

Na pozadí těchto legislativních změn probíhají na úrovni Komise EU četná zasedání expertních skupin, složených ze zástupců národních daňových správ. Skupiny se intenzivně zabývají, mimo jiné, identifikací problémů a rozpracováním řešení v souvislosti s implementací nových pravidel DPH. Níže shrnujeme přehled nejdůležitějších jednání a iniciativ.

Strategie pro další modernizaci systému DPH

Na konci března 2025 se v Bruselu konalo 48. zasedání Skupiny pro budoucnost DPH (Group for the future of VAT – GFV), které se zaměřilo na budoucnost systému DPH v EU po implementaci balíčku ViDA.

Delegace z Pracovní skupiny pro DPH (VAT Expert Group – VEG) zde představila komplexní zprávu,

kteřá vytyčuje strategie pro vylepšení systému DPH v EU. Ve své zprávě zdůrazňuje priority jako zjednodušení, digitalizaci a udržitelnost. Mezi navrhované klíčové body patří i rozšíření daňového základu, odstranění výjimek DPH a integrace nových technologií. Snahou je i prosazení změn v oblasti finančních služeb (zdanění místo osvobození) a cestovního ruchu.

Zpráva naznačuje, jakým směrem se budou ubírat další snahy Komise v oblasti DPH. Komise již spustila studii, která bude zahrnovat obsáhlé konzultace s veřejnými i soukromými subjekty jak na unijní a vnitrostátní, tak i mezinárodní úrovni. Studie bude probíhat do konce roku 2025.

Vybraná plnění poskytovaná skrze elektronická rozhraní

Komise dále zveřejnila několik pracovních dokumentů pracovní skupiny GFV. Pracovní dokument č. 144 obsahuje informace k vybraným plněním poskytovaným skrze elektronická rozhraní. Diskutovala se např. interakce těchto pravidel se zvláštním režimem pro cestovní službu, uplatnění DPH u poplatku za zprostředkování a další.

Jednotná registrace DPH

Pracovní dokument č. 145 shrnuje časový plán implementace nových pravidel pro dovozní režim (IOSS) a návrhy na další zlepšení pravidel v oblasti e-commerce. Komise plánuje revizi dokumentu na základě zpětné vazby z jednotlivých členských států.

Dovozní režim (IOSS)

V pracovním dokumentu č. 146 jsou uvedeny bližší informace k dovoznímu režimu, včetně procesu ověřování IOSS čísel. Pilotní testovací projekt bude probíhat až do třetího čtvrtletí 2026.

Příprava EU na elektronickou fakturaci a vykazování v reálném čase

V návaznosti na zmíněné zasedání pracovní skupiny GFV proběhl v dubnu 2025 workshop Fiscalis, během něhož si experti z pracovních skupin VEG i GFV vyměňovali své názory na strategie implementace povinné elektronické fakturace a vykazování v reálném čase.

Důležitá zpráva je, že Komise EU již pracuje na „novém“ standardu pro elektronickou fakturaci v rámci EU, jehož aktualizovaná verze se očekává v září 2025.

Pilotní projekt Peppol

Komise se prostřednictvím pilotního projektu připravuje na revoluci v oblasti elektronické fakturace a vykazování v reálném čase využívající systém Peppol (Pan-European Public Procurement On-Line).

Systém Peppol umožňuje vyměňovat dokumenty v elektronické podobě v rámci definovaného standardizovaného rámce. Jde o globální řešení rozšířené i mimo EU. Jeho význam v EU však roste se snahou o vyšší digitalizaci daňových procesů, např. právě v souvislosti s přijatým balíčkem ViDA.

Systém využívá tzv. „4rohový“ nebo „5rohový“ model, kde si čtyři účastníci (kupující, prodávající a jejich poskytovatelé služeb) vyměňují dokumenty v elektronické podobě přes síť Peppol. V „5rohovém“ modelu je zahrnuta role daňové správy.

Pilotní projekt je zaměřen na výměnu faktur a dalších dokumentů v elektronické podobě mezi podniky (B2B) a mezi podniky a veřejnoprávními subjekty (B2G). S pomocí Peppol mají být zdokumentovány relevantní případy použití a navržena komplexní architektura elektronické fakturace a vykazování v reálném čase založená na „5rohovém“ modelu. Cílem projektu je předvést využitelnost a životaschopnost systému Peppol v souvislosti s požadavky ViDA.

Závěrem

Legislativní balíček ViDA představuje významný krok směrem k modernizaci systému DPH v EU. Implementace povinné elektronické fakturace a vykazování v reálném čase pro vybrané transakce, společně s rozšířením zvláštního režimu jednoho správního místa a režimu přenesení daňové povinnosti, přinese řadu výhod, ať už zjednodušení a zrychlení fakturačních procesů nebo zvýšení transparentnosti a efektivnější výběr daní. Firmy se budou muset na nadcházející změny připravit, zejména včas přizpůsobit své procesy a informační systémy novým požadavkům.

Pokud budete mít k výše uvedenému tématu jakékoliv otázky, kontaktujte prosím autorku článku nebo svůj oblíbený poradenský tým EY.

Opatření pokrývají tři klíčové oblasti:
povinnou elektronickou fakturaci
u vybraných transakcí a s tím související
vykazování v (téměř) reálném čase,
speciální režim zdanění u vybraných plnění
poskytovaných skrze elektronická rozhraní
a rozšíření zvláštního režimu jednoho
správního místa společně s rozšířením
mechanismu přenesení daňové povinnosti.

Judikátové okénko

Radek Matušík
radek.matustik@cz.ey.com
+420 603 577 841

Jakub Tměj
jakub.tmej@cz.ey.com
+420 735 729 372

Revoluce v pojetí skutečného vlastníka příjmu?

Nejnovější judikatura Městského soudu v Praze k pojetí skutečného vlastníka příjmu se vydala překvapivým směrem. Aplikace smluv o zamezení dvojího zdanění by se podle tohoto výkladu mohla velmi zkomplikovat v obchodních modelech, ve kterých figurují více než dva články.

Úvod do problematiky skutečného vlastníka

Příjmy právnických osob - daňových nerezidentů ČR z úroků a licenčních poplatků obecně podléhají v ČR srážkové dani se sazbou 15 % nebo 35 %. Za splnění určitých podmínek je však možné dosáhnout:

- ▶ osvobození příjmu od srážkové daně podle zákona o daních z příjmů či
- ▶ snížení sazby srážkové daně podle příslušných mezinárodních smluv o zamezení dvojího zdanění uzavřených mezi ČR a státem příjemce příjmu.

Každý z těchto mechanismů má vlastní podmínky pro uplatnění. Avšak společnou podmínkou je, že příjemce úroku nebo licenčního poplatku musí být jeho skutečný vlastník. To je podle zákona o daních z příjmů splněno, pokud příjemce tyto platby přijímá ve svůj vlastní prospěch, a nikoliv jako zprostředkovatel, zástupce nebo zmocněnec pro jinou osobu.

Tato definice skutečného vlastníka vychází ze směrnice Rady EU 2003/49/EC o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků mezi

přidruženými společnostmi z různých členských států. Obdobné pojetí skutečného vlastníka nalezneme také v modelových smlouvách OECD o zamezení dvojího zdanění. Smyslem je zamezit tomu, aby poplatníci zakládali umělé toky úroků a licenčních poplatků skrze tzv. průtokové entity za účelem dosažení výhodnějšího daňového režimu (tzv. treaty shopping).

V obchodní praxi se lze běžně setkat s případy, kdy mezi plátcem úroků či licenčních poplatků a původním poskytovatelem úvěru či držitelem práv duševního vlastnictví figuruje jedna či více entit. Tyto entity přitom mohou mít v obchodním modelu různé funkce, od pouhého zmocněnce až po zcela nezávislého obchodníka / finanční instituci. V případě těchto obchodních modelů s více než dvěma články je určení skutečného vlastníka úroků a licenčních poplatků zcela zásadní pro stanovení správného daňového režimu.

V praxi mohou nastat zejména následující varianty:

- a) Plátce hradí úrok či licenční poplatek prostřední entitě, kterou lze považovat za skutečného vlastníka příjmů. V takovém případě plátce uplatní jednoduše smlouvu o zamezení dvojího zdanění

uzavřenou mezi ČR a státem residence této prostřední osoby.

- b) Plátce hradí úrok či licenční poplatek zástupci, zmocněnci anebo zprostředkovateli, který s plátcem jedná na účet skutečného vlastníka. V takovém případě plátce uplatní smlouvu o zamezení dvojího zdanění uzavřenou mezi ČR a státem residence tohoto skutečného vlastníka. Prostřední osoba totiž v tomto případě nikdy nemůže být skutečným vlastníkem příjmu a plátce je zpravidla v právním vztahu se skutečným vlastníkem.
- c) Plátce hradí úrok či licenční poplatek prostřední entitě, která s plátcem jedná vlastním jménem a na vlastní účet, ale nelze ji považovat za skutečného vlastníka příjmů, např. protože je sama v nakládání s přijatými prostředky omezena závazkem vůči svému dodavateli. Zákon ani mezinárodní smlouvy postup v této situaci, kdy plátce formálně není v žádném právním vztahu se skutečným vlastníkem příjmů, výslovně neupravují. Ze systému smluv o zamezení dvojího zdanění OECD však vyplývá, že plátce by měl i v této situaci být oprávněn uplatnit smlouvu o zamezení dvojího zdanění mezi ČR a státem residence skutečného vlastníka. Tento postup potvrzuje i komentář OECD k modelové smlouvě o zamezení dvojího zdanění a v českých podmínkách pak např. Sdělení Ministerstva financí k problematice pojmu „místo vedení“ a „skutečný vlastník“.

U prvních dvou kategorií je režim uplatnění smluv o zamezení dvojího zdanění zřejmý. V případě poslední kategorie může docházet k výkladovým rozporům v otázce, zda plátce může uplatnit smlouvu o zamezení dvojího zdanění skutečného vlastníka, se kterým však není v právním vztahu. Jedná se přitom o poměrně časté obchodní modely zahrnující např. sublicence či vnitroskupinové refinancování úvěrů.

Již dříve české správní soudy indikovaly, že při posouzení skutečného vlastníka příjmů nemusí hrát roli zneužívající prvek, tj. zda převažujícím cílem dané struktury (ne)bylo získání neoprávněné daňové výhody a zda k němu (ne)došlo.

Nyní, zdá se, Městský soud v Praze přichází s dalšími podmínkami pro uplatnění režimu smluv zamezujících dvojímu zdanění.

Rozsudek Městského soudu v Praze

Problematika určení skutečného vlastníka příjmu se před správními soudy objevuje spíše zřídka. Avšak

i z této sporadické judikatury se jeví, že soudy, včetně Nejvyššího správního soudu či Soudního dvora EU, výše uvedený postup spočívající v uplatnění smlouvy o zamezení dvojího zdanění skutečného vlastníka i při absenci přímého právního vztahu akceptují.

Městský soud v Praze v nedávné sérii rozsudků (rozsudky Městského soudu v Praze č. j. 11 Af 37/2020 - 153, č. j. 11 Af 38/2020 - 141 a č. j. 11 Af 39/2020 - 142 ze dne 4. února 2025) posuzoval situaci, kdy poplatník nakupoval licence od jiných společností ze skupiny. Tyto společnosti zajišťovaly hromadný nákup licencí od poskytovatelů a následnou distribuci ve skupině.

Poplatník v daňovém i soudním řízení tvrdil, že tyto společnosti ze skupiny jsou skutečnými vlastníky licenčních poplatků, a uplatňoval proto na platby sazbu srážkové daně sníženou podle příslušných mezinárodních smluv na 10 %. Daňová správa toto tvrzení poplatníka odmítla s tím, že skutečnými vlastníky licenčních poplatků jsou původní poskytovatelé licencí.

Na to poplatník reagoval požadavkem, aby v takovém případě správce daně uplatnil sazbu podle smluv o zamezení dvojího zdanění se zeměmi poskytovatelů licencí a předložil potřebné důkazní prostředky. Je zajímavé, že v takovém případě by některé platby byly dokonce od srážkové daně zcela osvobozeny (tj. plátce v řízení původně uplatňoval méně výhodný daňový režim). Daňová správa však k tomuto „alternativnímu tvrzení“ poplatníka odmítla přihlídnout s odkazem, že status původních poskytovatelů licence není předmětem řízení.

Městský soud v Praze věc překvapivě rozhodl na základě jiného argumentu, a sice že využití výhod poskytovaných smlouvami o zamezení dvojího zdanění je možné pouze, pokud mezi plátcem a skutečným vlastníkem existuje právní vztah a plátce hradí licenční poplatky přímo skutečnému vlastníkovi. Žalobu poplatníka proto ve všech třech rozsudcích zamítl.

Městský soud se přitom výslovně odklonil od předchozího rozsudku Nejvyššího správního soudu (č. j. 10 Afs 65/2023 - 68 ze dne 20. června 2024) týkajícího se totožné věci stejného poplatníka jen za jiné zdaňovací období. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku zdůraznil relevanci alternativního tvrzení poplatníka ohledně skutečného vlastnictví licenčních poplatků a zrušil rozhodnutí daňové správy pro vady dokazování a další procesní nedostatky. Zdá se, že městský soud bez zákonné opory rozšiřuje podmínky

pro zamezení dvojímu zdanění příjmů u skutečného vlastníka o podmínky existence právního vztahu mezi ním a plátcem a přímé úhrady plateb mezi těmito subjekty.

Závěry městského soudu mohou být dle našeho názoru vnímány v rozporu se smyslem a účelem institutu skutečného vlastníka. Pokud by byly v této formě přijaty do praxe, znamenalo by to prakticky dvojí zdanění běžných a ekonomicky racionálních obchodních modelů, ve kterých dochází k poskytování licencí či úvěrů skrze více samostatných právních vztahů, bez aspektu daňové optimalizace.

Proti rozsudkům městského soudu byly podány kasační stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu. V brzké době tak zřejmě bude postaveno na jisto, zda skutečně dojde k tomuto tak zásadnímu posunu v chápání koncepce skutečného vlastníka.

Pokud vás tato oblast zajímá, obraťte se prosím na autory článku nebo na poradenský tým, se kterým obvykle spolupracujete.

Závěry městského soudu mohou být dle našeho názoru vnímány v rozporu se smyslem a účelem institutu skutečného vlastníka. Pokud by byly v této formě přijaty do praxe, znamenalo by to prakticky vyloučení obchodních modelů, ve kterých dochází k poskytování licencí či úvěrů skrze více samostatných právních vztahů, z možnosti zamezení dvojího zdanění, a tedy z našeho pohledu neoprávněné vícenásobné daňové zatížení příjmů v případě běžných a ekonomicky racionálních obchodních struktur bez aspektu daňové optimalizace.

Judikátové okénko

Radek Matušík

radek.matustik@cz.ey.com

+420 603 577 841

Soudní dvůr EU ohledně limitů osvobození dle EU směrnice o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností

Přinášíme vám zajímavou kauzu z Litvy (C 228/24) řešenou Soudním dvorem Evropské unie (SDEU) týkající se aplikace EU směrnice o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností (EU PS direktiva).

Co se nelíbilo litevským úřadům?

- ▶ Litevská mateřská společnost obdržela dividendy od britské dceřiné společnosti (ještě v době, kdy Británie byla v EU).
- ▶ Byly sice naplněny formální podmínky pro osvobození dle EU PS direktivy, ale litevské úřady jeho aplikaci zpochybňovaly mimo jiné z následujících důvodů:
  - ▶ Vzhledem k povaze činností (organizace distribuce digitálních her) se jevílo personální zázemí dcery nedostatečné (jeden manažer obhospodařující sedm dalších společností).
  - ▶ Z pohledu daňových úřadů britská dceřinka nevykonávala reálné ekonomické aktivity - neměla řádnou kancelář (mnoho společností registrováno na dané adrese), vybavení, web ani email.
  - ▶ Správce daně v rámci svého šetření dospěl k názoru, že potřebné činnosti byly ve skutečnosti vykonávány mateřskou společností.

- ▶ Správce daně tedy předmětnou strukturu považoval za umělou a nekvalifikující se pro aplikaci osvobození.

Jaký byl pohled poplatníka?

- ▶ Společnost s pohledem daňových úřadů nesouhlasila - výběr z jejích argumentů:
  - ▶ Obchodní model byl postupně měněn - role britské dceřinky se postupně z objektivních důvodů zmenšovala.
  - ▶ Původní zapojení britské společnosti bylo nezbytné, jelikož v počátcích aktivity nebylo možno uzavřít distribuční smlouvy mezi litevskou společností a společnostmi Apple/Google napřímo, a tak role britské společnosti byla nutná.
  - ▶ Vzhledem k úloze společnosti nebyly kancelářské prostory ani web potřeba.
  - ▶ Důvody pro zapojení britské společnosti je nutno posuzovat v kontextu celkového historického

vývoje – tedy nejen perspektivou okamžiku, kdy došlo k utlumení jejích činností a přijetí dividend.

- ▶ Danou situaci nelze považovat za strukturu vyhýbající se daním, jelikož samotný fakt, že britská dceřinka realizovala profit, který je při distribuci následně osvobozený v rukou litevské matky, neznamená zapovězenou daňovou výhodu – tím spíše, že daň zaplacená v Británii byla vyšší, než by byla daň z obdobného zisku realizovaného v Litvě.

Pohled SDEU

- ▶ SDEU tuto věc nahlédl – dle našeho názoru – rozumně a říká, že by se pojem zapovězené daňové výhody neměl při aplikaci zneužití vykládat úzce, ale je nutno se podívat na situaci v celkovém kontextu.
- ▶ Aplikace osvobození by sama o sobě neměla stačit k závěru o existenci zapovězené daňové výhody – zejména za situace, kdy daná dcera zdaní zisk stejně nebo více, než by ho byla bývala zdanila matka.
- ▶ Potud tedy dobrá zpráva. Praxe je nicméně barvitá a v jiných situacích mohou vyvstat elementy, u kterých nemusí být jasné, zda by příběh dopadnul stejně pozitivně – např. co kdyby správce daně identifikoval existenci nějaké potenciální vedlejší výhody (např. vyšší daňová báze akcí při přeprodeji v rámci skupiny) či pokud by správce daně dovozoval skutečné vlastnictví příjmu deklarovaného dcerou (třeba přijaté dividendy) u matky.

Pokud vás tato oblast zajímá, obraťte se prosím na autora článku nebo na poradenský tým, se kterým obvykle spolupracujete.

Dle našeho chápání by aplikace osvobození sama o sobě neměla stačit k závěru o existenci zapovězené daňové výhody – zejména za situace, kdy daná dcera zdaní zisk stejně nebo více, než by ho byla bývala zdanila matka.

KONTAKTY

V případě jakýchkoliv dotazů se prosím obraťte na svého kontaktního partnera nebo manažera.

Zdanění společností

Lucie Říhová	+420 731 627 058
Libor Frýzek	+420 731 627 004
Ondřej Janeček	+420 731 627 019
Jana Wintrová	+420 731 627 020
Radek Matušík	+420 603 577 841

DPH a cla

David Kužela	+420 731 627 085
Stanislav Kryl	+420 731 627 021

Zdanění fyzických osob

Martina Kneiflová	+420 731 627 041
Ondřej Polívka	+420 731 627 088

Právo

Ondřej Havránek	+420 703 891 387

EY

+420 225 335 111
ey@cz.ey.com
www.ey.com/cz

Přihlášení k odběru

Pokud si přejete, aby naše daňové a právní zpravodajství dostával na e-mail i někdo z Vašich kolegů či známých, prosím přepošlete mu tento e-mail a může se přihlásit k odběru [zde](#).

Odhlášení z odběru

Nepřejete-li si odebírat Daňové a právní zprávy EY, prosím kontaktujte Marii Kotalíkovou: marie.kotalikova@cz.ey.com.

EY | Building a better working world

EY přispívá k lepšímu fungování světa tím, že vytváří hodnotu pro klienty, zaměstnance, společnost i celou planetu a buduje důvěru na kapitálových trzích.

Týmy odborníků EY s využitím dat, umělé inteligence a pokročilých technologií pomáhají klientům s důvěrou a sebedůvěrou utvářet budoucnost a nacházet odpovědi na ty nejnáléhavější výzvy dneška a zítřka.

Díky detailní znalosti různých ekonomických odvětví, globálně propojené multidisciplinární síti a ekosystému nejrůznějších partnerských organizací mohou týmy našich auditorů, konzultantů, daňových poradců i odborníků na strategické a transakční porady ství poskytovat komplexní služby ve více než 150 zemích a teritoriích.

All in to shape the future with confidence.

Název EY zahrnuje celosvětovou organizaci a může zahrnovat jednu či více členských firem Ernst & Young Global Limited, z nichž každá je samostatnou právní osobou. Ernst & Young Global Limited je britská společnost s ručením omezeným garancí, která neposkytuje služby klientům. Informace o tom, jak EY shromažďuje a používá osobní údaje, a o právech fyzických osob stanovených právními předpisy o ochraně osobních údajů jsou k dispozici na ey.com/privacy. Členské firmy EY neposkytují právní služby v zemích, kde to zákon neumožňuje. Podrobnější informace o naší organizaci najdete na našich webových stránkách ey.cz.

© 2025 Ernst & Young, s.r.o. | EY Law advokátní kancelář, s.r.o.

Všechna práva vyhrazena.

ED None

Tento materiál má pouze všeobecný informační charakter, na který není možné spoléhat jako na poskytnutí účetního, daňového, právního ani jiného odborného poradenství. V případě potřeby se prosím obraťte na svého konkrétního poradce.

ey.com

Víte, že:

- ▶ Nejvyšší správní soud se zabýval oprávněností tvorby dohadných položek na náhradu škody? [↗](#)
- ▶ Šéfka Generálního finančního ředitelství naznačuje, že daňová správa teď upře pozornost zejména na daň z příjmů právnických osob a daň ze závislé činnosti? [↗](#)
- ▶ Flexi novela zákoníku práce byla podepsána prezidentem republiky? [↗](#)
- ▶ Počet soukromých firem využívajících odčitatelnou položku na výzkum a vývoj průběžně dále klesá? [↗](#)
- ▶ Kypř zavádí obranná daňová opatření zaměřená na jurisdikce s nízkými daněmi a ty na „černé listině“? [↗](#)
- ▶ Platí nová pravidla povinného zaměstnávání osob se zdravotním postižením? [↗](#)